

ПАТРІАРХУ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ БУКОВИНИ, ПРОФЕСОРУ ЮРІЮ МАКАРУ – ТІЛЬКИ 75

Ювіляр народився 4 лютого 1935 р. на прадавній українській землі Холмщина (тепер у складі Республіки Польща), у селі Новосілки Томашівського повіту Люблинського воєводства в родині Івана та Юлії (з роду Свистун) Макарів. Сім'я не була бідняцькою, бо батьки мали 10 га орної землі і 2 га лісу. Батько ще на початку 20-х років здобув сільськогосподарську освіту. До ведення власного господарства застосував здобуті знання, брав час від часу участь у різноманітних сільськогосподарських виставках. Все було б добре, якби не національно-релігійні утиски з боку польських властей, які будь-що намагалися завершити ополячення місцевих українців.

З початком Другої світової війни на короткий час наступило деяке відродження українського національного життя. Німецька окупаційна влада, намагаючись використати у своїх цілях українсько-польські протиріччя, дозволили повсюдно відкрити українські школи, повернули українцям уцілілі церкви, дозволили відкрити Холмську єпархію. Більше того, згодилися на створення окремих українських допоміжних інституцій, які діяли під пильним німецьким оком. Це викликало глибокий національний зрив. Проте німецька влада, керуючись принципом „поділяй і володарюй”, слідувала за тим, щоб ні українці, ні поляки не здобували переваги у взаємному поборюванні одні одних. Тому Холмщина перетворилася з початком війни на арену кривавої розправи над українцями з боку польського підпілля, яке було добре зорганізованим. Серед загиблих був і батько Ювіляра – Іван Макар, який займався організацією молочарських кооперативів у довколишніх селах.

Ось у таких умовах проходило дитинство майбутнього вченого. Навчання він розпочав 1941 р. в рідних Новосілках у новоствореній Українській народній школі. Лише протягом першого року навчання тривало більш менш задовільно, тобто заняття відбувалися щоденно, хоч увесь навчальний процес обслуговували лише двоє вчителів – чоловік та його дружина. Потім у навчанні з'явилися перебої. Вчителі кудись виїхали. Навчати дітей почали місцеві жінки, які колись здобули освіту у Холмській вчительській семінарії. У зв'язку з неспокоєм у навчанні з'являлися все довші і довші перерви. До третього і четвертого класів Ювіляр мав можливість ходити лише зрідка. Але вимушені пропуски компенсував домашньою самоосвітою.

Навесні 1945 р. Юлія Макар з двома малолітніми синами була переселена до Херсонської області УРСР. Тоді з Польщі вивезли майже півмільйона українців, розкидавши їх по західних і південно-східних областях України. На Херсонщину Юлія Макар із своїми дітьми потрапила разом з родиною свого найстаршого брата Юрія Свистуна. Там Юрій Макар разом із своїм двоюрідним братом Віталієм Свистуном закінчив четвертий клас вже радянської початкової школи.

Однак умови проживання у новому середовищі не дуже підійшли прибульцям і вони після відповідної „розвідки” подалися на Волинь, де ще не було колгоспного ладу і де можна було, як здавалося, жити у звичних для себе обставинах, тим більше, що тут проживала досить компактно значна частина таких самих знедолених холмщаків. Спочатку родина поселилася у селі Звірові тодішнього Теремнівського району. Юрій пішов до п'ятого, а його молодший брат Віталій до першого класу семирічної школи у чеському селі Копче, перейменованому у зв'язку з виселенням чехів на Новокотів. Десь з кінця 1947 р. родина почала відчувати матеріальну скруту. Тому Юрій, щоб полегшити матері справу утримання дітей, перейшов навчатися до сьомого класу у Ківецькій середній школі № 1 і проживав протягом року в родині згаданого дядька Юрія Свистуна.

По закінченні сьомого класу Ювіляр не мав змоги продовжити навчання у школі, тому вступив до Володимир-Волинського педучилища, яке розпочало підготовку вчителів фізкультури. Тут захопився спортом, що дозволило йому не лише набути відповідного фаху, але й розвинути фізично і, відповідно, зміцнити своє здоров'я. Приступивши, таким чином, чотирнадцятилітнім хлопчиком до навчання в педучилищі, Юрій фактично перейшов на „самостійний хліб”, намагаючись, разом з тим, допомагати матері і молодшому братові, які на той час уже мешкали у тих же Ківерцях, під Луцьком.

Як зізнається Ювіляр, навчання у фізкультурному навчальному закладі, відкривало перед тими, хто не лінувався, широкі можливості для підзаробітків коштом безпосередньої участі у чисельних змаганнях, а також суддівства на них. А це, у свою чергу, створювало можливість забезпечити собі такі-сякі засоби для існування.

Молодий спортсмен не лише зміцнював здоров'я, але й приділяв чималу увагу вивченню усіх інших предметів навчального плану. Він ще з ранніх дитячих років проявив потяг до історії. В батька і в діда по батьковій лінії були невеличкі домашні бібліотеки українською, російською, польською і німецькою мовами. У сім'ї панував культ Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки та інших видатних українців. У педучилищі історію викладав вихованець Київського університету Олексій Яворський, який своїми лекціями суттєво спричинився до розвитку в юного вихованця бажання зайнятися на майбутнє глибоким вивченням історії вже як науки. Тому Юрій, не вагаючись, вступив 1953 р., після закінчення педучилища, на заочне відділення історичного факультету Київського університету.

Паралельно Юрій Макар розпочав вчительську роботу в Затурцівській середній школі. Затурці, тоді районний центр, знаходяться на півдорозі між Луцьком і Володимиром-Волинським. Після року праці був призваний на військову службу, яку проходив у повітряно-десантних військах, спочатку в Рязані, а потім Рибінську.

Після демобілізації у 1957 р. Юрій Макар продовжив заочно навчання у Київському університеті, рівночасно працюючи вчителем. Вчителював спочатку в Новоукраїнській середній школі Забузького району Львівської області. Тепер цьому колишньому містечку повернена історична назва – Варяж. Воно відноситься до Сокальського району. З наступного навчального року, тобто з вересня 1958 р., у зв'язку з реорганізацією районів, Юрія Макара переведено на посаду вчителя історії і фізкультури до середньої школи № 2 міста Червонограда, яке саме тоді бурхливо розвивалося як столиця Львівсько-Волинського вугільного басейну.

Коли Юрій Макар 1962 р. закінчив навчання в університеті, його призначено того ж року директором Гірницької восьмирічної школи, яку він реорганізував згодом у Червоноградську середню школу № 6. А через п'ять років він очолив середню школу № 10, яку прийняв з будівництва. У школі з самого початку навчалось майже дві тисячі учнів. Юрій Макар організував досить діяльний педагогічний колектив, який протягом короткого часу зумів під його керівництвом досягти значних успіхів у навчально-виховній роботі. Школа стала однією з кращих у місті, а вчителі хімії та фізики – заслуженими вчителями УРСР. Попрацював Юрій Макар директором ще в одній новоствореній школі № 12, звідки за конкурсом перейшов у 1971 р. до Чернівецького університету.

Ще працюючи директором школи Юрій Макар наполегливо займався науковою роботою. Восени 1967 р. протягом двох місяців він збирав матеріали у центральних архівах Польщі. Науковий пошук завершив захистом на початку 1971 р. кандидатської дисертації *Варшавське збройне повстання 1944 року*, опублікувавши попередньо ряд розвідок у київських наукових виданнях.

Перейшовши до Чернівецького університету Юрій Макар розробив і протягом багатьох років викладав студентам-історикам провідні курси з новітньої історії зарубіжних країн. Він продовжив також розпочату попередньо наукову діяльність. До університету Ювіляр прийшов, будучи вже кандидатом історичних наук, на посаду старшого викладача кафедри всесвітньої історії. Згодом став доцентом кафедри історії нового та новітнього часу.

Наприкінці 1975 р. колеги обрали Юрія Макара на посаду декана історичного факультету, яку він обіймав повних двадцять сім років, залишивши її з початком 2003 р. Займаючи цю важливу в університетській системі посаду Ювіляр повністю розкрив свій хист здібного організатора викладацького і студентського колективу. Послідовно здійснюючи задуману стратегію розвитку факультету Юрій Макар насамперед подбав про створення життєздатного науково-педагогічного колективу, без якого він не уявляв собі зростання факультету як одного з провідних навчально-наукових підрозділів університету. Цьому передували роки наполегливої, напруженої праці. Запалюючи випускників власним прикладом Ювіляр підбирав для роботи талановитих випускників факультету. Переважна більшість нинішніх професорів, доцентів і асистентів факультету – це власне випускники 70-х – і вже навіть 2000-х рр. З ініціативи Юрія Макара та під його керівництвом з 1994 р. на факультеті діє спеціалізована рада із захисту докторських і кандидатських дисертацій з історичних наук. У зв'язку з перереєстраціями до ради долучалися захисти з філософських, а потім політичних наук. З весни 2004 р. рішенням Президії ВАК України замість однієї спецради на факультеті діє дві – окремо з історичних і політичних наук. Другу очолює професор Макар. Кожна з рад має право приймати до захисту докторські і кандидатські дисертації за двома спеціальностями.

Подбавши про забезпечення факультету належним науково-педагогічним потенціалом, Юрій Макар створив передумови для того, щоб колектив одночасно працював над розв'язанням посталих перед ним завдань щодо належної підготовки фахівців та власного науково-педагогічного зростання.

Виростивши колектив однодумців належної кваліфікації Ювіляр приступив разом з ним до структурної перебудови. Але це вимагало добрих двох десятиків років наполегливої праці. Отже, з другої половини 90-х рр., вже в умовах незалежної України, Юрій Макар власне націлив колектив на структурну розбудову факультету. Була розроблена стратегічна лінія цієї розбудови з урахуванням потреби в нових кадрах фахівців суспільного спрямування. Ректорат намагання факультету підтримав. З 1998 р. на історичному факультеті розпочалася підготовка фахівців-політологів. Відповідно кафедру історії нового і новітнього часу, яку з початку 1992 р. очолював декан факультету, реорганізовано на кафедру всесвітньої історії та політології. Згодом її розділено на дві окремі кафедри. З'явилася кафедра політології та соціології. Ректорат поклав на неї обов'язки не лише підготовки фахівців з політології, але й викладання курсів політології та соціології на всіх факультетах університету.

А з 1999 р. на факультеті розпочато підготовку фахівців з напрямку *Міжнародні відносини*. У черговий раз 2001 р. відбувся поділ кафедри на той час всесвітньої історії та міжнародних відносин на кафедри історії нового та новітнього часу, яку очолив професор Олександр Сич, вихованець Ювіляра, і кафедру міжнародних відносин. Нею керує Юрій Макар.

Завдяки зусиллям Ювіляра нинішній історичний факультет – це багатопрофільний підрозділ університету, який готує фахівців за трьома напрямками (*Історія, Політологія, Міжнародні відносини*). З напрямку *Історія* за спеціальностями – *Історія* та *Етнологія*. З напрямку *Міжнародні відносини* – з *Країнознавства* та *Міжнародної інформації*. Разом з трьох напрямків нинішній факультет історії, політології та міжнародних відносин готує фахівців за п'ятьма спеціальностями. Нині на його семи кафедрах працює близько 90 професорів, доцентів та асистентів, а також понад два десятки учбово-допоміжних працівників. Навчається на факультеті понад тисяча студентів на стаціонарі та поверх 500 – на заочному відділенні.

Усі сім кафедр є випускаючими. Це кафедри: *історії України* (завідувач – проф. О.Добржанський); *етнології, античної та середньовічної історії* (завідувач – проф. С.Пивоваров); *історії нового та новітнього часу* (завідувач – вже згаданий проф. О.Сич); *міжнародних відносин* (завідувач – проф. Юрій Макар); *політології та державного управління* (завідувач, перший в університеті д. політ. наук, проф. А.Круглашов); *міжнародної інформації* (завідувач – проф. В.Фісанов); *кафедра сучасних іноземних мов та перекладу* (завідувач – доц. Т.Івасютин). Остання створена для підготовки фахівців-міжнародників у галузі іноземних мов. Вони отримують подвійну кваліфікацію фахівців з міжнародних відносин і перекладачів. Кафедра, яка налічує близько двадцяти викладачів, укомплектована переважно випускниками факультету іноземних мов Чернівецького університету. За їх допомогою студенти оволодівають англійською, німецькою, французькою, іспанською, польською та румунською мовами.

Якщо говорити про суто наукову роботу, то, як вже згадано вище, Ювіляр протягом усіх майже чотирьох десятиріч своєї праці в Чернівецькому університеті нею займався постійно. Його перу належить понад чотириста статей, опублікованих у вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях, колективні та індивідуальні монографії, підручники та навчальні посібники. Але про все за порядком.

Протягом 70-х рр. Юрій Макар працював над темою докторської дисертації, пов'язаної з суспільно-політичними та соціально-економічним переустроєм Польщі протягом 1944-1949 рр. Цей період в радянській історіографії іменувався часом „народно-демократичних революцій” у зарубіжних європейських країнах, визволених радянськими військами від гітлерівських поневолювачів і віднесених до радянської сфери впливу по Другій світовій війні. Сказане стосувалось і Польщі. Проте готову дисертацію автор не подав до захисту з огляду на те, що в державах Центрально-Східної Європи як, зрештою, у цілій тодішній „світовій системі соціалізму” надходили зміни, які змушували науковця переосмислити хід суспільних процесів. Ювіляр не відійшов від теми. Він побував додатково в архівах тодішнього Радянського Союзу, Польщі, Канади та США. Наново осмислив тему і успішно захистив 1989 р. дисертацію, як і попередню – кандидатську – в Київському університеті.

Юрія Макара, цілком заслужено, вважають засновником наукової школи з історико-політичних проблем сучасного світу. До речі, під такою назвою виходить редагована ним збірка наукових праць кафедри міжнародних відносин. За роки праці в Чернівецькому університеті ним підготовлено два з половиною десятиріч кандидатів та десятків докторів з історичних та політичних наук. Визнанням його авторитету в наукових колах України є шестирічна праця вченого експертом ВАК України з політичних наук.

Професор Макар виступив засновником ряду наукових видань, які під його орудою стали широко відомими не лише в Україні, а й поза її межами. Вони введені ВАК України до Переліку видань, у яких дозволено публікувати результати дисертаційних досліджень з історичних та політичних наук. Це, передусім, *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія: Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини*. До 2003 р. він виступав у ролі редактора Вісника. А тепер працює як заступник редактора. До речі, разом із відомим українським вченим із США Любомиром Винарем. Сюди ж слід віднести і збірку *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. Юрій Макар бере участь і в редагуванні інших наукових збірок в університеті, поза його межами, в Україні, а також за кордоном. Між іншим, його зусиллями суспільно-політичний *Буковинський журнал* став ваківським науковим виданням з історичних, політичних, філологічних та філософських наук.

Не зайвим буде нагадати, що з ініціативи та безпосередньої участі проф. Макара в Чернівецькому університеті проходять великі міжнародні форуми та окремі тематичні конференції. Серед них можна назвати хоча б декілька. Це: в далекому 1975 р. – *VIII Всесоюзна конференція істориків-славістів* за участю понад 200 вчених; у 1990 р. – тематична конференція *Еміграція населення західноукраїнських земель до Північної Америки на рубежі XIX–XX ст. Її роль в освоєнні канадського Заходу*, за участю українських і канадських науковців; у 2000 р. відбувся Перший конгрес українських істориків *Українська історична наука на порозі XXI століття*, організований спільно з Українським історичним товариством, очолюваним професором Любомиром Винаром. У конгресі взяло участь понад 300 вчених; у 2002 р. – *V конгрес Міжнародної асоціації українців*, в якому взяло участь понад 900 вчених з 24 країн світу. Матеріали конференцій і конгресів публікуються. Зокрема, доповіді і повідомлення Першого конгресу українських істориків під загальною редакцією проф. Юрія Макара і Любомира Винара вийшли у чотирьох томах, загалом понад 1300 сторінок великого формату. Також вийшли друком семитомним виданням матеріали V Конгресу МАУ.

Загалом тематика особистих досліджень Ювіляра доволі розгалужена – від конкретних проблем до широких політичних узагальнень. Він бере участь в буковинознавчих дослідженнях, вивченні українсько-польських міжлюдських і міждержавних стосунків на різних етапах історії, дослідженні історії і сьогодення української діаспори, історії Канади, Польщі, сучасних міжнародних відносин тощо.

Загальновизнаним фактом є заснування Ювіляром напряму *Канадознавство* у Чернівецькому університеті, насамперед всебічне вивчення усіх сторін життя українських канадців. З цієї метою ще на початку 80-х рр. Юрій Макар запропонував канадським вченим спільну тему дослідження *Роль національно-етнічних груп в освоєнні канадського Заходу*.

Професор Макар відіграв помітну роль у налагодженні Чернівецьким університетом міжнародних контактів. Згадана вище тема стала досліджуватися тому, що 1977 р. Чернівецький університет уклав угоду про співпрацю

з канадським Саскачеванським університетом. Виконуючи доручення тодішнього ректора проф. К.Червінського декан історичного факультету Юрій Макар вступив у контакт з канадським ректором Робертом Беггом, який саме перебував з візитом у Києві і хотів укласти угоду про співпрацю з одним із західноукраїнських університетів. Вияснивши наміри гостя Юрій Макар, повернувшись до Чернівців, після відповідних консультацій з ректором підготував проект угоди, яка й була підписана. Їй судилося довге і плідне життя. Угода продовжує діяти й тепер. Зараз в Чернівецькому університеті відкрито Центр канадських студій. Центр став суттєвим допоміжним чинником у підготовці фахівців – істориків, політологів, міжнародників та, зрештою, й інших спеціальностей.

Оскільки зайшла мова про співпрацю з Канадою, то слід нагадати, що з легкої руки Ювіляра *Канадознавство* у Чернівецькому університеті набуло широкого розвитку. Університет став провідним науковим центром України у цій галузі. Тут захищено з названої проблематики понад десять кандидатських дисертацій з історичних та політичних наук, дві докторські – з історичних наук (проф. О.Сич) та з педагогічних наук (проф. І.Руснак), а тепер подана до захисту докторська дисертація доц. кафедри міжнародних відносин Т.Лулулом. А починалося все з того, що Ювіляр привозив з кожної поїздки до Канади десятки кілограмів матеріалів з Національного архіву Канади (тепер Бібліотека і Архіви Канади), з провінційних архівів Альберти, Саскачевану та Манітоби, а також наукових публікацій з історії, соціології, політології, демографії, різноманітних статистичних довідників та енциклопедій. Ювіляр налагодив широку співпрацю з науковцями не лише Саскачеванського, але й ряду інших університетів Країни кленового листка, зокрема: Альбертським, Торонтським, Карлтонським та Оттавським (обидва в Оттаві), Манітобським. В усіх тих університетах діють українознавчі центри. На цій основі Ювіляр налагодив тісну взаємодію з Канадським інститутом українських студій, Центром української культури та етнографії ім. Гуцуляків – обидва діють у складі Альбертського університету, з Українсько-канадським архівом-музеєм Альберти, що також в Едмонтоні. Такі розгалужені контакти сприяли тому, що родина українського походження з Едмону Іван та Люба Григорії обладнали за посередництва Канадського інституту українських студій на історичному факультеті Чернівецького університету комп'ютерний клас вартістю у 10 тис. дол. США. З фондів того ж Канадського інституту українських студій студенти факультетів – історії, політології та міжнародних відносин; філологічного, педагогічного та ін. вже протягом багатьох років поспіль отримують стипендії. Стипендіатів визначають конкурсні комісії названих факультетів.

Подібним чином Ювіляр спричинився до розгортання співпраці з університетами США – Лок-Хевен (Пенсільванія) та Боулінг Грін (Огайо). Туди чернівецькі студенти їздять на навчання від одного семестру до двох років. Щоправда, відсутність коштів та проблеми з візами не дозволяють здійснювати ці студентські поїздки регулярно.

Важливу роль відіграв Ювіляр у налагодженні регулярних контактів з суто українськими науковими установами. Крім згаданих канадських, тут насамперед слід нагадати про співпрацю, започатковану з ініціативи професора Макара, з Українським історичним товариством та його друкованим органом *Українським Істориком*. Натхненником та організатором Товариства і журналу виступив ще понад півстоліття тому молодий вчений Любомир Винар, який спільно з відомими українськими науковцями заклав їх та далі спрямовує їхню діяльність. Діаспорні вчені після відновлення незалежності України намагаються повернути свої наукові надбання в Україну, що відповідає логіці речей. Отже, завдяки професорові Макару, до Чернівецького університету надходять усі видання Українського історичного товариства, публікації яких вже здійснюються в Україні. На факультеті історії, політології та міжнародних відносин зібраний повний комплект *Українського Історика* від першого номера, що вийшов у 1963 р. Тепер українські вчені з України і діаспори працюють в одному напрямку, що є дуже важливим фактором розвитку об'єктивно наукової української суспільствознавчої науки.

Багато працює Ювіляр в галузі українсько-польських наукових контактів, як рівно ж, навчальної роботи. За його безпосередню участь укладені угоди про співпрацю з Варшавським, Жешовським університетами, Люблінським католицьким університетом та Свентокшиською політехнікою, які представляють Польщу. Останніми роками до Польщі на літню мовно-культурну практику щорічно виїжджає по 30 студентів-міжнародників. Чернівецькі студенти беруть участь в конкурсах бакалаврських та магістерських робіт за Програмою Еразмус Мундус, що діє у Консорціумі європейських університетів з ініціативи Жешовського університету. У конкурсах чернівецькі студенти постійно посідають призові місця з історії, політології та міжнародних відносин.

Професор Макар не лише виступає організатором чи співорганізатором наукових форумів у Чернівцях чи Україні. Він активний їх учасник у Польщі, Румунії, Чехії, Канаді, США. Окремо варто згадати його діяльну участь в українсько-польському семінарі *Україна – Польща: важкі питання*. Протягом п'яти років відбулося десять засідань семінару, по чергово – в Луцьку на базі Волинського університету та Варшаві – в Академії національної оборони. Під час наукових дебатів розглядалися найскладніші моменти у взаємній історії обох народів, що мало б сприяти усуненню нашарувань взаємної відчуженості протягом століть. Наполегливість Ювіляра спричинилася до того, що його рідну Холмщину разом з Підляшшям польські вчені згодилися розглядати як терени, на яких проти українців застосовувався жорстокий релігійно-політичний та фізичний терор з метою їх ополячення. Відповідно й українські вчені отримали багато цікавої документальної інформації з боку своїх польських колег. Матеріали друкувалися під одноіменною назвою українською і польською мовами.

Як вже згадувалося, професорові Макару належить велика кількість наукових та науково-методичних праць. Лише у 2000-х рр. з-під його пера – самостійно чи з колегами – вийшли праці: *Холмщина і Підляшшя у першій половині ХХ століття. Політична проблематика* (Львів, 2003), *З Україною в серці* (Чернівці, 2003) – написана спільно з дружиною – Леонорою Макар; *Хотинщина. Історичний нарис* (Чернівці, 2002) – у співавторстві з проф. О.Добржанським та доц. О. Масаном; *Мудрість народна – мудрість міжнародна. Прислів'я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев'ятьма мовами* (Чернівці, 2004) – спільно з доц. А. Жовківським з кафедри сучасних іноземних мов та перекладу та іншими науковцями, в тому числі з Львівського університету. Навесні 2005 р. професор Макар, разом з викладачем кафедри іноземних мов О. Слюсарем, доц. кафедри міжнародних відносин В. Струтинським та доц. тієї ж кафедри В. Макаром опублікував посібник *Польська мова*. Посібник для студентів-міжнародників, яким користуються студенти при вивченні польської мови. Вкрай потрібними для підготовки висококваліфікованих спеціалістів стали такі видання: Ю. Макара, В. Бурдяк, Т. Івасютин, В. Семенко *Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра (нім. мовою). Навч. посібник*. – Чернівці: Рута, 2008. та Ю. Макара, Б.Гдичинський, В. Макара, С. Попик, Н. Ротар. *Україна в міжнародних організаціях*. – Чернівці: Прут, 2009. Зараз на письмовому столі вченого колективна праця *Від депортації до депортації*, присвячена трагічній долі українців Холмщини і Підляшшя у ХХ столітті.

Ювіляр пройшов на своєму життєвому шляху чималі випробування. Залишеному у дитячому віці без батька йому довелося у буремні воєнні та повоєнні роки скуштувати гіркого сирітського хліба. Проте труднощі лише загартували його. Він набув великого життєвого досвіду. Близько двадцяти років Ювіляр віддав праці у школі, половину з них на нелегкій директорській посаді. А тепер майже сорок років самовіддано трудиться у Чернівецькому університеті, пройшовши шлях від старшого викладача до знаного в Україні та за її межами професора. Завдяки його цілеспрямованості і наполегливості історичний факультет з малого, маловідомого підрозділу перетворився на багатопрофільну, потужну науково-навчальну складову частину Чернівецького університету.

Багаторічна творча праця Ювіляра відзначена багатьма заохоченнями з боку ректорату університету, міських та обласних властей, урядовими нагородами, почесними відзнаками за кордоном. Доктор історичних наук, професор Юрій Макара є заслуженим діячем науки і техніки України (2001 р.), академіком Міжнародної слов'янської академії наук (1997 р.), Української академії історичних наук (1999 р.), Української вільної академії наук в США (2006 р.) та Української академії політичних наук (2007 р.), кавалером ордена „За заслуги” III ступеня (2006 р.), почесним професором Чернівецького (2000 р.), Волинського (2003 р.) та Жешівського (Польща, 2007 р.) університетів. Отримані нагороди свідчать про високу оцінку праці професора Макара в Чернівецькому університеті. Проте найвищою оцінкою для нього є шана і повага з боку тих, з ким він працює та з боку тисяч випускників факультету, як, рівно ж, нинішніх його студентів.

Вшановуючи професора Юрія Макара з його Ювілеєм бажаємо йому й надалі працювати так само енергійно, на благо факультету та університету, як він робив це протягом попередніх десятиріч.

**Олександр Добржанський,
Владислав Струтинський,
Тарас Івасютин,
Анатолій Круглашов,
Сергій Пивоваров,
Олександр Сич,
Володимир Фісанов**